

011113-1

Náboženství je třeba odlišovat od náboženskosti (?=religiozity?) dost podobně jako třeba dechovku od hudebnosti nebo sochaření od smyslu pro výtvarnost apod. (Možná ty paralely zvlášť dobře nesedí, ale o to nejde.) Smysl pro výtvarno nebo pro narativitu či slovesnost nebývá považován za anomálii nebo dokonce za vrozenou vadu, a proto není zapotřebí smysl pro posvátno nebo tajemno apod. hned diskvalifikovat jako scestný. Problém spočívá nikoliv v tomto „smyslu“, v tomto typu vnímavosti, nýbrž v konkrétních podobách jeho kultivace a využití resp. vůbec práce s ním. – Navzdory této relativní vstřícnosti, která ode mne může i překvapit, je třeba vzít na druhé straně s náležitou vážností skutečnost, že tzv. smysl pro posvátno či tajemno je v minulosti (a ještě i v přítomnosti) fakticky spojen s životní i myšlenkovou orientací člověka do minulosti, s jeho vázaností na archetypy a s jakýmsi děsem z budoucnosti. Právě proto bude dobré ponechat onen český i původně latinský termín pro tuto spjatost s minulostí a zvolit jiný termín pro to, co snad je jakýmsi hlubším, ale před-náboženským předpokladem toho, co až dosud jako náboženství bylo chápáno.

(Písek, 011113-1.)